

NAVODILA IN POJASNILA PRI UPORABI ŠIFRANTA VRST ZDRAVSTVENIH STORITEV

VER 1
3.6.2022

Kazalo

1. Uvod.....	4
2. Namen.....	4
3. priprava in Objava šifranta VZS.....	5
4. Značilnosti šifranta VZS.....	5
5. Uporaba šifranta VZS v lokalnih informacijskih rešitvah.....	6
6. Struktura šifranta.....	7
7. Razlaga polj v šifrantu VZS.....	8
7.1 Šifra VZS.....	8
7.2 Naziv VZS.....	8
7.3 Naziv za eNaročanje.....	9
7.4 Skrajšan naziv.....	9
7.5 Skupina VZS.....	9
7.6 Dovoljeno eNaročanje.....	9
7.7 Predmet spremljanja čakalnih vrst.....	10
7.8 Predmet poročanja v SZBO.....	10
7.9 Način napotitve.....	10
7.10 Čakalna doba zelo hitro/hitro/redno.....	11
7.11 Tip VZS po obliki zdravstvene storitve.....	11
7.12 Tip kurativnega pregleda.....	11
7.13 Blok zelo hitri/hitri/redni.....	11
7.14 Nadrejeni VZS.....	12
7.15 Starost od vključno.....	12
7.16 Starost do vključno.....	12
7.17 Spol.....	12
7.18 Aktiven.....	13
7.19 Datum začetka veljavnosti.....	13
7.20 Datum konca veljavnosti.....	13
7.21 Opombe.....	13
7.22 Napotovalec.....	14
8. Beleženje Sprememb.....	14
8.1 Verzija.....	14
8.2 Velja od.....	14
8.3 Se nanaša na storitev.....	14
8.4 Opis spremembe.....	14

8.5	Kategorija spremembe.....	14
9.	Protokol spreminjanja šifranta VZS.....	15

SEZNAM KRATIC

MZ – Ministrstvo za zdravje

NIJZ – Nacionalni inštitut za javno zdravje

RSK – Razširjeni strokovni kolegij

SZD – Slovensko zdravniško društvo

VZS – Vrsta zdravstvene storitve

ZZZS – Zavod za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije

PRIPRAVILI:

(razvrstitev po abecednem vrstnem redu priimkov)

Simon Indihar

Zdravko Marič

Tanja Metličar

Eva Murko

Petra Nadrag

Denis Perko

Janja Zidarn

Zaščita dokumenta

© 2022 NIJZ

Vse pravice pridržane. Reprodukcijska po delih ali v celoti na kakršenkoli način in v kateremkoli mediju ni dovoljena brez pisnega dovoljenja avtorja. Kršitve se sankcionirajo v skladu z avtorsko pravno in kazensko zakonodajo.

1. UVOD

Dokument opisuje strukturo Šifranta vrst zdravstvenih storitev (VZS).

Delovna skupina Ministrstva za zdravje (MZ), Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) in Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) je za poenotenje šifranta storitev na nacionalnem nivoju oblikovala šifrant Vrste zdravstvenih storitev (VZS), ki se je kasneje začel uporabljati v sistemu eZdravje za procese eČakalni seznam, eNaročanje, eNapotnica in ePosvet.

Pred uvedbo informacijske rešitve eNaročanje je napotovanje pacientov na sekundarni in terciarni nivo lahko povzročalo težave v primeru ohlapno določenih, nekakovostnih in nerazumljivo zapisanih podatkov na papirnatih napotnicah. Interpretacija prejetih podatkov in izvedba zdravstvenih storitev je bila odvisna od posameznih izvajalcev zdravstvenih storitev, ki so si podatke na napotnicah razlagali na različne načine, jih popravljali in manjkajoče dopolnjevali. Postopek in podatki za napotitev, kot tudi naročanje na zdravstveno storitev, so se razlikovali med različnimi izvajalci zdravstvenih storitev (tudi znotraj iste specialnosti).

Pri posodabljanju šifranta VZS so poleg članov delovne skupine na NIJZ vključeni najvišji strokovni organi na posameznih medicinskih področjih, ki delujejo v okviru Ministrstva za zdravje (razširjeni strokovni kolegiji – RSK) in po potrebi sekcije in združenja pri Slovenskem zdravniškem društvu (SZD), Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), Ministrstva za zdravje (MZ) in Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije (ZIRS).

2. NAMEN

VZS je ena ali več zdravstvenih storitev, ki ima(jo) preventivni, diagnostični, terapevtski ali rehabilitacijski namen. Storitev lahko opravi zdravnik, drug zdravstveni delavec ali zdravstveni sodelavec. Obravnava poteka bodisi v neposrednem stiku s pacientom ali brez stika z njim. Izvajanje storitve brez prisotnosti pacienta se dogaja med pooblaščenimi zdravstvenimi strokovnjaki in je namenjeno posvetu ali določitvi najprimernejše obravnave zdravstvenega stanja posameznega pacienta.

Šifrant VZS velja za vse zdravstvene ustanove v javni zdravstveni mreži v Republiki Sloveniji. Prvotno je bil namenjen centralnim rešitvam eNaročanja za predpisovanje napotnic za specialistične preglede, spremljanju pripadajočih čakalnih vrst in naročanju pacientov na osnovi že izdane napotnice. Kasneje se šifrant VZS dopolnjuje in uporablja tudi za spremljanje zunaj bolnišničnih obravnav (SZBO). Nabor oz. natančnost zdravstvenih storitev se z vsako posodobljeno verzijo prilagaja in spreminja.

3. PRIPRAVA IN OBJAVA ŠIFRANTA VZS

V pristojnosti NIJZ je zbiranje predlogov in pripomb za dopolnitev ali spremembe vsebine šifranta VZS (posredovanih na naslov vzs@nijz.si), pridobivanje ustreznih mnenj in potrditev od pristojnih deležnikov (RSK ali SZD, ZZZS, MZ) in uvrstitev sprememb v šifrant VZS.

Po Protokolu za posodabljanje šifranta VZS se šifrant VZS posodobi vsaj dvakrat. V primeru nujnih sprememb in sistemskih posodobitev se šifrant VZS posodobi brez mnenja RSK ali sekcij in združenj SZD.

Posodobljena verzija šifranta VZS z vsemi datumskimi spremembami ter povzetki in pojasnili je objavljena na spletni strani NIJZ: <https://www.nijz.si/sl/podatki/sifrant-vrst-zdravstvenih-storitev-vzs>.

Izvajalci zdravstvenih storitev zagotovijo uvedbo nove različice šifranta VZS najkasneje na dan njegove veljavnosti.

Šifrant VZS sestavljajo naslednji zavihki:

1. Prva stran »Vsebina«, kjer sta navedena verzija in datum začetka veljavnosti zadnje verzije šifranta VZS.
2. »Sifrant_VZS« vsebuje nanizane vse šifre VZS in navaja tudi lastnosti (stolpec), ki določajo način uporabe posamezne VZS.
3. »Struktura« opisuje značilnosti in po potrebi dovoljene vrednosti posamezne lastnosti stolpcev iz zavihka »Sifrant VZS« .
4. »Sif_skupina_VZS« našteva posamezne skupine VZS.
5. »Spremembe«, kjer so za posamezno verzijo šifranta navedeni spremenjeni, dodatni ali izločeni VZS ter druge spremembe.

4. ZNAČILNOSTI ŠIFRANTA VZS

Stolpci šifranta VZS določajo značilnosti šifre VZS. Značilnosti šifre VZS so lahko splošne ali pa se uporabljajo samo v nekaterih informacijskih rešitvah (npr.: stolpec »dovoljeno eNaročanje« se uporablja za informacijsko rešitev eNaročanje, medtem ko se ta ne uporablja pri SZBO). V kolikor niso splošne, je v nadaljevanju navedena uporaba za posamezno rešitev.

Značilnosti šifranta VZS so:

- vsaka zdravstvena storitev lahko spada v eno ali več zdravstvenih dejavnosti;
- vsaka zdravstvena storitev ima določen podatek o tipu zdravstvene storitve (preventivni pregled, kurativni pregled – prvi/kontrolni/začetek zdravljenja,

- diagnostični postopek, terapijski postopek, elektronski posvet, nacionalni razpis);
- za nekatere zdravstvene storitve je določeno, ali se uporabljajo v rešitvi eNaročanje. Pri teh storitvah se lahko tudi omeji, kdo ima možnost naročiti pacienta pri specialistu. V primerih, ko je napotitev pogojena z medicinskimi ali drugimi upravičenimi razlogi, se lahko onemogoči eNaročanje za ta VZS s strani pacienta, in se dodeli pravico eNaročanja samo zdravniku, ki predpisuje napotitev;
  - za zdravstveno storitev je določen podatek, ali se zanjo spremlja čakalna vrsta, s čimer je omogočen vpogled v čakalno dobo določenih zdravstvenih storitev. Namenjeno uporabi v eNaročanju;
  - vsaki zdravstveni storitvi je dodeljen podatek o najdaljši dopustni čakalni dobi, znotraj katere naj bi po veljavnih predpisih pacient prejel termin glede na oznako stopnje nujnosti na njegovi e-napotnici ali tiskani napotnici. Namenjeno uporabi v eNaročanju;
  - šifrant lahko vsebuje več-nivojsko hierarhijo zdravstvenih storitev. V primeru, da uradni šifrant VZS ne bo vseboval hierarhične strukture, se lahko ob pojavu medicinsko upravičenega razloga (presojo upravičenosti razlogov bo izvajala delovna skupina MZ in NIJZ) za potrebe sistemov eČakalni sezname in eNaročanje opredeli ena ali več ravni hierarhij, ki sicer ne bodo sestavni del šifranta VZS, vendar pa jih bodo zdravstvene ustanove dolžne implementirati. Trenutno se ne uporablja;
  - za nekatere zdravstvene storitve so določene starostne omejitve, ki so pogojene z vrsto zdravstvene storitve, npr. zdravstvene storitve namenjene le otrokom;
  - za vsako zdravstveno storitev je določena veljavnost; z datumom pričetka njene uporabe in v določenih primerih konca;
  - za zdravstvene storitve, ki se uporabljajo na primarni ravni, je uvedena oznaka in možnost omejitve nabora zdravstvenih storitev za napotovanja. Namenjeno uporabi v eNaročanju.

5. UPORABA ŠIFRANTA VZS V LOKALNIH INFORMACIJSKIH REŠITVAH

Zdravstvene ustanove šifrant VZS ustrezno uporabijo v informacijski rešitvi, ki jo uporabljajo. Pri tem upoštevajo naslednja pravila:

- ena storitev VZS se lahko uporabi pri več interno določenih zdravstvenih storitvah. Centralni sistem naročila evidentira na nivoju VZS, interni sistem pa na ravni lokalnih zdravstvenih storitev, ki se uporabljajo za pripravo obračuna. Npr.: VZS 1206 - Odstranitev tujka iz očesne veznice se hipotetično lahko pri izvajalcu zdravstvene dejavnosti preslika v S1 – odstranitev vezničnega tujka in S2 – lokalna anestezija očesne veznice);
- obratno pa se ena interna zdravstvena storitev ne sme preslikati v več VZS, da ne bi prišlo do podvajanja čakalnih seznamov (pacient je naročen na eno interno zdravstveno storitev, vendar je v nacionalne čakalne sezname vključen prek dveh ali več VZS). Primer neustrezne_dodelitve internih šifer: Interna storitev S1 (odstranitev vezničnega tujka) je povezana z dvema VZS-jema, VZS1 (VZS 1206 - Odstranitev tujka

iz očesne veznice) in VZS2 (1205 Poseg na očesni veznici). Ko izvajalec zdravstvene dejavnosti postavi pacienta v čakalni seznam za S1, se na nacionalnem nivoju (v sistemu eNaročanja) to vidi, kot da čaka v dveh čakalnih seznamih, VZS1 in VZS2. V statističnih poročilih torej ne šteje kot en čakajoči pacient, pač pa dva.

Izvajalci zdravstvenih dejavnosti posredujejo predloge in pripombe na obstoječe zdravstvene storitve v šifrantu VZS skrbniku šifrantov (NIJZ) na elektronski naslov vzs@nijz.si.

6. STRUKTURA ŠIFRANTA

V spodnji tabeli je prikazana osnovna struktura šifrantov VZS.

Ime polja	Opis polja	Tip in dolžina polja
Šifra VZS	Enolična oznaka VZS.	CHAR (5)
Naziv VZS	Polni naziv VZS.	CHAR (250)
Naziv za eNaročanje	Naziv VZS, objavljen na spletni strani aplikacije eNaročanje. Če vrednosti ni, se uporabi vrednost polja Naziv VZS.	CHAR (250)
Skrajšan naziv	Skrajšan naziv VZS za uporabo v informacijskih rešitvah in pri oblikovanju poročil.	CHAR (40)
Skupina VZS	Oznaka skupine, ki opredeljuje stroko oz. organski sestav, na katerem se izvaja VZS.	NUM (2)
Naziv skupine VZS	Naziv skupine, ki opredeljuje stroko oz. organski sestav, na katerem se izvaja VZS.	CHAR (100)
Dovoljeno eNaročanje	Za VZS je v eNaročanju omogočeno elektronsko naročanje na osnovi izdane napotnice za posameznega pacienta (DZ pomeni, da je eNaročanje omogočeno zgolj zdravniku).	CHAR (2)
Predmet spremljanja čakalnih vrst	VZS je predmet spremljanja čakalnih vrst.	CHAR (2)
Predmet poročanja v SZBO	Vključitev VZS v spremljanje zunajbolnišnične obravnave.	CHAR (2)
Način napotitve	Določa kateri dokument je potreben (napotnica ali delovni nalog) za napotitev.	NUM (1)
ČD zelo hitro	Najdaljša dopustna čakalna doba pri stopnji nujnosti "zelo hitro" (v dnevih).	NUM (3)
ČD hitro	Najdaljša dopustna čakalna doba pri stopnji nujnosti "hitro" (v mesecih).	NUM (3)
ČD redno	Najdaljša dopustna čakalna doba pri stopnji nujnosti "redno" (v mesecih).	NUM (3)

Tip VZS po vsebini zdravstvene storitve	Tip, v katerega se za potrebe statistike na nacionalni ravni uvršča VZS glede na vsebino zdravstvene storitve.	NUM (1)
Tip kurativnega pregleda	Tip, v katerega se za potrebe statistike na nacionalni ravni uvršča VZS glede na vrsto kurativnega pregleda.	NUM (1)
Blok zelo hitri	Število zaporednih terminov potrebnih za "blok termin zelo hitri".	NUM (2)
Blok hitri	Število zaporednih terminov potrebnih za "blok termin hitri".	NUM (2)
Blok redni	Število zaporednih terminov za "blok termin redni".	NUM (2)
Nadrejeni VZS	Šifra nadrejene VZS, če obstaja.	CHAR (5)
Starost od vključno	Starost OD vključno katere se opravlja VZS.	NUM (3)
Starost do vključno	Starost DO vključno katere se opravlja VZS.	NUM (3)
Spol	Oznaka spola, pri katerem se opravlja VZS.	NUM (1)
Aktiven	Opreljuje aktivnost oziroma veljavnost šifre.	CHAR (2)
Datum začetka veljavnosti	Datum začetka veljavnosti VZS.	DATE
Datum konca veljavnosti	Datum, s katerim se VZS preneha uporabljati.	DATE
Opombe	Informacije in sklici na vire sprememb veljavnosti VZS. Za slikovne preiskave je navedena RDP koda.	CHAR (1000)
Napotovalec	Označene VZS lahko zdravnik na primarni ravni izbere za predpis napotnice.	CHAR (10)

7. RAZLAGA POLJ V ŠIFRANTU VZS

V nadaljevanju je podana razlaga podatkov, ki se nahajajo v šifrantu VZS.

7.1 ŠIFRA VZS

Enolična številčna oznaka šifre. Nekatere šifre imajo končno oznako P ali K, kar pomeni prvi ali kontrolni pregled. Predhodno so nekatere šifre imele končnico Z (1032Z, 1034Z, 1036Z, 1047Z, 1052Z), vendar so bile po sklepu RSK za zobozdravstvo ukinjene.

7.2 NAZIV VZS

Besedna prepoznavna – opis zdravstvene storitve za posamezno šifro.

7.3 NAZIV ZA eNAROČANJE

Naziv VZS, ki se lahko uporablja v sistemih eNapotnica, eČakalni sezname in eNaročanje. Če vrednost ne obstaja, se uporabi vrednost iz polja "Naziv VZS".

7.4 SKRAJŠAN NAZIV

V primeru obstoja se skrajšani naziv lahko uporablja pri informacijskih rešitvah in oblikovanju poročil.

7.5 SKUPINA VZS

Skupina zdravstvenih storitev, ki opredeljuje stroko oz. organski sestav, na katerem se izvaja VZS. Vsaki VZS je določena nadrejena skupina VZS. Skupino VZS se lahko uporabi za hitrejše iskanje posamezne storitve.

Skupina VZS	Naziv skupine VZS
11	Pregledi in posegi na nevrološkem sistemu
12	Pregledi in posegi na endokrinološkem sistemu
13	Pregledi in posegi na očeh
14	Pregledi in posegi na ušesih in mastoidni kosti
15	Pregledi in posegi na nosu, ustih in žrelu
16	Dentalni pregledi in posegi
17	Pregledi in posegi na respiratornem sistemu
18	Pregledi in posegi na kardiovaskularnem sistemu
19	Pregledi in posegi v hematologiji
20	Pregledi in posegi na prebavnem sistemu
21	Pregledi in posegi urinarnega sistema
22	Pregledi in posegi na moških spolnih organih
23	Ginekološki pregledi in posegi
24	Pregledi in posegi v porodništvu
25	Pregledi in posegi mišičnoskeletnega sistema
26	Pregledi in posegi v dermatologiji in plastični kirurgiji
27	Pregledi in posegi na dojkah
28	Kemoterapevtski in radiacijski pregledi in posegi v onkologiji
29	Neinvazivni, kognitivni in ostali pregledi in posegi, ki niso opredeljeni drugje
30	Slikovne preiskave
31	Pregledi na več organskih sistemih
32	Pregledi ščitnice, nuklearno-medicinska slikovna diagnostika in zdravljenje
33	Konziliarni pregled in konzilij

7.6 DOVOLJENO eNAROČANJE

Indikator Dovoljeno eNaročanje določa, ali je za posamezno VZS zagotovljena možnost izvedbe eNaročanja. Te možnosti ima samo določen nabor zdravstvenih storitev (ne velja npr. za

kontrolne preglede, ki so pogojeni z zdravstvenim stanjem pacienta ali drugimi kriteriji).

V primeru, da je vrednost indikatorja "da" ali »DZ«, je za navedeni VZS možno e-naročanje.

Osebnost, telefonsko ali po pošti se pacient lahko naroči na vse zdravstvene storitve.

Za VZS, ki dovoljuje eNaročanje pa se je poleg tega možno naročiti tudi elektronsko (e-naročilo). Na ta način se lahko naroči pacient sam, ali pa e-naročilo izvede zdravnik, ki tega pacienta napotuje.

Vrednost »DZ« pomeni, da lahko samo zdravnik napotovalec (ne pacient) elektronsko naroči zdravstveno storitev (velja za e-posvete in za zdravstvene storitve, ki zahtevajo prilagojeno določanje izvedbe).

V primeru, da je vrednost indikatorja "ne", možnost e-naročanje ni podprta.

Zdravstvena ustanova mora omogočiti e-naročanje za vse VZS-je, ki jih izvaja in za katere je po šifrantu VZS dovoljeno e-naročanje. Proces triaže je predpisan s pravilnikom.

Vrednost	Opis vrednosti
DA	dovoljeno e-naročanje
NE	e-naročanje ni mogoče
DZ	Določi (naroči) zdravnik napotovalec

7.7 PREDMET SPREMLJANJA ČAKALNIH VRST

Indikator določa ali je VZS vključena v spremljanje čakalnih vrst.

Vrednost	Opis vrednosti
DA	Storitev JE vključena v spremljanje čakalnih vrst.
NE	Storitev NI vključena v spremljanje čakalnih vrst.

7.8 PREDMET POROČANJA V SZBO

Indikator določa ali je VZS vključena v spremljanje zunajbolnišnične obravnave.

Vrednost	Opis vrednosti
DA	Storitev JE vključena v spremljanje zunajbolnišničnih obravnav.
NE	Storitev NI vključena v spremljanje zunajbolnišničnih obravnav.

7.9 NAČIN NAPOTITVE

Indikator določa ali je potreben dokument za naročanje pacientov ali ne. V primeru, da je potreben, se opredeli vrsta dokumenta.

Vrednost	Opis vrednosti
1	napotitev z napotnico
2	napotitev z delovnim nalogom
3	napotnica ali delovni nalog se ne uporabljata
4	pacient se lahko naroči z napotnico ali brez nje
9	storitev ni predmet naročanja

7.10 ČAKALNA DOBA ZELO HITRO/HITRO/REDNO

Indikator določa najdaljšo dopustno čakalno dobo pri stopnjah nujnosti "zelo hitro" (v dnevih), »hitro« (v mesecih) in »redno« (v mesecih).

7.11 TIP VZS PO OBLIKI ZDRAVSTVENE STORITVE

Indikator določa tip VZS glede na obliko zdravstvene storitve (preventivni pregled, kurativni pregled – prvi, kontrolni, začetek zdravljenja, diagnostični postopek, terapevtski postopek, posvet preko informacijsko–komunikacijske tehnologije, specifični pregled).

Vrednost	Opis vrednosti
1	preventivni pregled
2	kurativni pregled*
3	diagnostični postopek
4	terapevtski postopek
5	elektronski posvet
6	nacionalni razpis

* ločeno se kot samostojen podatek vodi še tip kurativnega pregleda

7.12 TIP KURATIVNEGA PREGLEDA

Indikator določa tip VZS glede na vrsto kurativnega pregleda (prvi, kontrolni, začetek zdravljenja).

Vrednost	Opis vrednosti
1	prvi
2	kontrolni
3	začetek zdravljenja

7.13 BLOK ZELO HITRI/HITRI/REDNI

Indikator je namenjen za rešitev eNaročanje. Za posamezno stopnjo nujnosti (zelo hitro, hitro in redno) določa, koliko zaporednih prostih terminov je potrebnih, da se ustvari prvi razpoložljiv termin za prikaz čakalnih vrst. Blok termin je uveden zaradi realnejšega prikazovanja prostih terminov čakalnih vrst. Ta način preprečuje, da bi se zaradi sproščenega

(odpovedanega) termina prikazal izredni razpoložljivi termin, naslednji prosti termin (za naslednjega pacienta) pa bi bil veliko kasneje. Takšni termini (ugodnejši kot je blok termin) se prikažejo šele ob dejanski rezervaciji izbire izvajalca in vpisu pacienta v čakalno vrsto, kar potem omogoča zapolnitev tudi teh terminov.

7.14 NADREJENI VZS

Indikator opredeljuje, ali je za določeno šifro VZS opredeljena hierarhija. Hierarhija se opredeli na šifrantu VZS in velja za vse zdravstvene ustanove (zdravstvena ustanova ne more opredeliti svoje hierarhije, ampak se lahko samo odloči, ali želi uporabljati centralno hierarhijo ali ne). Sam sistem hierarhije omogoča podrobno razdelitev specializiranih VZS-jev za velike zdravstvene ustanove in njihovo združevanje v skupine, kar naj bi olajšalo uporabo sistema manjšim zdravstvenim ustanovam, ki nimajo tako podrobno specificiranih VZS.

V šifrantu VZS je za določene šifre VZS mogoče opredeliti nadrejeno VZS (nadrejena VZS nima neposredne oznake podrejene VZS). Določena VZS ima lahko več podrejenih VZS, medtem ko ima lahko ena podrejena VZS samo eno neposredno nadrejeno VZS. Možna je opredelitev večkratnega nivoja hierarhije.

Indikator se trenutno ne uporablja.

7.15 STAROST OD VKLJUČNO

Indikator v primeru šifer VZS, ki so določene za specifično populacijo, določa najnižje starosti, pri katerih se lahko opravlja določena VZS.

7.16 STAROST DO VKLJUČNO

Indikator v primeru šifer VZS, ki so določene za specifično populacijo, npr. otroci, določa najvišje starosti, pri katerih se lahko opravlja določena VZS.

7.17 SPOL

Indikator določa morebitno omejitev šifre VZS za določen spol.

Vrednost	Opis vrednosti
1	moški
2	ženska

7.18 AKTIVEN

Indikator označuje, ali je za posamezno šifro VZS dovoljena njena uporaba v zadnji objavljeni verziji šifranta. Pomeni, da so zdravstvene storitve označene z »da« veljavne, in se aktivno uporabljajo v informacijskih rešitvah, ki uporabljajo šifrant VZS. Za takšne šifre VZS velja, da imajo določen datum začetka veljavnosti in so brez datuma konca veljavnosti. V kolikor je kakšna šifra VZS opuščena ali bistveno spremenjena, se označi kot »ne«, in ima navedena oba datuma veljavnosti: začetka in konca. Takšne šifre ostanejo v šifrantu med drugim tudi zaradi zagotavljanja spremljanja že obstoječih naročil na šifre, ki sedaj niso več aktivne. V eNaročanju za neaktivne šifre VZS ni dovoljeno predpisovanje napotnic in naročanje. Naročila iz obdobja veljavnosti zdravstvene storitve so pri tem veljavna in je možna specialistična obravnava kljub preteku veljavnosti šifre. Čakalne vrste za takšne šifre se prikazujejo dokler obstajajo naročila, kreirana v času veljavnosti teh naročil.

Vrednost	Opis vrednosti
DA	Storitev VZS JE aktivna.
NE	Storitev VZS NI aktivna.

7.19 DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

Datum začetka veljavnosti posamezne šifre VZS. S tem dnem se šifra VZS prične uporabljati do morebitnega preklica.

7.20 DATUM KONCA VELJAVNOSTI

Indikator določa datum prenehanja veljavnosti šifre VZS. S tem dnem šifra VZS ni več veljavna in se ne uporablja več.

7.21 OPOMBE

Morebitne opombe. Za določene radiološke šifre VZS je v tem stolpcu navedena ZZZS RDP koda zdravstvene storitve.

7.22 NAPOTOVALEC

Indikator omejuje nabor šifer VZS, s katerimi razpolagajo zdravniki primarne zdravstvene ravni.

Vrednost	Opis vrednosti
1	storitev lahko izbere zdravnik splošne/družinske medicine in pediater na primarni ravni
2	storitev lahko izbere ginekolog na primarni ravni
3	storitev lahko izbere zobozdravnik na primarni ravni
4	storitev lahko izbere zdravnik splošne/družinske medicine na primarni ravni
5	storitev lahko izbere pediater na primarni ravni
11	storitev lahko izbere zdravnik splošne/družinske medicine, pediater, ginekolog in zobozdravnik na primarni ravni
12	storitev lahko izbere zdravnik splošne/družinske medicine, pediater na primarni ravni in ginekolog na primarni ravni
13	storitev lahko izbere zdravnik splošne/družinske medicine, pediater na primarni ravni in zobozdravnik na primarni ravni

8. BELEŽENJE SPREMEMB

Beleženje vseh opravljenih posegov v Šifrant VZS je ključno za pravilno vzdrževanje in delovanje šifranta VZS. Vse spremembe se vodijo od vzpostavitve šifranta VZS naprej in so zavedene na zavihku »Spremembe«.

Parametri / stolpci za beleženje opravljenih sprememb:

8.1 VERZIJA

Vpisana je verzija Šifranta VZS v kateri je/bo prišlo do določene spremembe.

8.2 VELJA OD

Vpisan datum (dd/mm/llll) začetka veljavnosti spremembe.

8.3 SE NANAŠA NA STORITEV

Zabeležene so vse šifre zdravstvenih storitev, ki so spremenjene, dodane ali ukinjene.

8.4 OPIS SPREMEMBE

Opis spremembe je kratek in jedrnat opis nastalih sprememb.

8.5 KATEGORIJA SPREMEMBE

Za vsako spremembo je potrebno navesti eno izmed vrednosti kategorij sprememb.

1. Opuščena šifra VZS - Šifra VZS je bila opuščena, ker je bila zdravstvena storitev, ki jo šifra

VZS opisuje, v šifrantu VZS podvojena oz. je bila vsebinsko umeščena znotraj druge šifre VZS ali ni več potrebe po šifri VZS (šifra se ne uporablja).

Postopanje uporabnika: Čakalni seznam, povezan z opuščeno šifro VZS, je treba povezati z vsebinsko ekvivalentno šifro VZS. Na ukinjeno šifro VZS pacientov ni mogoče naročiti, prav tako ni več čakalnega seznama za to zdravstveno storitev. Prehodno obdobje za uveljavitev spremembe na lokalnem nivoju je 14 dni.

2. Sprememba vsebine šifre VZS - S spremembo imena šifre VZS se je spremenila tudi predvidena vsebina šifre VZS. Nekatero zdravstveno storitve še vedno spadajo pod to šifro VZS, druge več ne. Za slednje je praviloma ustvarjena nova VZS šifra oz. spadajo pod šifro VZS, ki je v šifrantu že obstoječa.

Postopanje uporabnika: Izvajalci ne spreminjajo čakalnih seznamov za nazaj - od uveljavitve nove verzije šifrantu VZS naročajo paciente glede na novo ustvarjene šifre VZS. Od verzije 6.2 naprej velja, da se vsebina šifre VZS spremeni lahko samo v smislu razširitve obsega zdravstvenih storitev, ki so vključene vanjo. Zdravstvene storitve, vključene v določeno šifro VZS, se ne sme zožiti. V takih primerih je potrebno deaktivirati šifro VZS, katerega vsebina bi se zožila, in vzpostaviti novo šifro VZS. Prehodno obdobje za uveljavitev spremembe na lokalnem nivoju je 14 dni.

3. Nova šifra VZS – Nova šifra VZS je sprejeta po potrditvi RSK ali SZD, ZZS in MZ.

Postopanje uporabnika: V kolikor je uporabnik čakalne seznime zdravstvenih storitev, ki jih opisuje novo ustvarjena šifra VZS, že povezal z obstoječimi šiframi VZS, naj jih po uveljavitvi nove verzije šifrantu VZS poveže z novo ustvarjeno šifro VZS, če ta zdravstvene storitve opisuje bolj ustrezno. Prehodno obdobje za uveljavitev spremembe na lokalnem nivoju je 7 (14) dni.

4. Preimenovana šifra VZS - spremenjen naziv šifre VZS. Sprememba je slogovna - vsebina šifre VZS se ne spremeni. Dodatno ukrepanje s strani uporabnika ni potrebno. Izvajalci zdravstvenih storitev morajo biti obveščeni o spremembi.

5. Sprememba v drugih poljih - Sprememba je tehnične narave – npr.: način napotitve, tip VZS po eNaročanju ipd. - vsebina šifre se ne spremeni.

Opis kategorije sprememb se nahaja tudi v zavihku.

9. PROTOKOL SPREMINJANJA ŠIFRANTA VZS

Delovna skupina NIJZ je pripravila Protokol posodabljanja šifrantu VZS, v katerem je planirano posodabljanje šifrantu VZS dvakrat letno. Po potrebi se izvedejo dodatne, manjše korekcije šifrantu VZS za zagotavljanje nemotenega delovanja zdravstvenih storitev. Protokol bo dostopen na spletni strani NIJZ.